

I

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2017/352 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 15. veljače 2017.

o uspostavi okvira za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o financijskoj transparentnosti luka

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Potpuna integracija luka u učinkovite prijevozne i logističke lance potrebna je kako bi se doprinijelo rastu i učinkovitijoj upotrebi i funkcioniranju transeuropske prometne mreže i unutarnjeg tržišta. To zahtijeva suvremene lučke usluge kojima se doprinosi učinkovitoj upotrebi luka i povoljno ozračje za ulaganja kako bi se luke razvile u skladu sa sadašnjim i budućim zahtjevima u području prijevoza i logistike.
- (2) Lukama se doprinosi dugoročnoj konkurentnosti europskih industrija na svjetskim tržištima, a pritom se svim obalnim regijama Unije dodaje vrijednost te se u njima povećava broj radnih mjesta. Kako bi se odgovorilo na izazove s kojima je suočen sektor pomorskog prometa te poboljšala učinkovitost i održivost prijevoznih i logističkih lanaca, ključno je da se mjere pojednostavnjenja administracije navedene u Komunikaciji Komisije od 23. svibnja 2013. naslovljenoj „Luke: motor rasta” provode zajedno s ovom Uredbom.
- (3) U svojoj Komunikaciji od 3. listopada 2012. naslovljenoj „Akt o jedinstvenom tržištu II. – Zajedno za novi rast” Komisija je podsjetila da privlačnost pomorskog prometa ovisi o raspoloživosti, učinkovitosti i pouzdanosti lučkih usluga te o potrebi rješavanja pitanja povezanih s transparentnošću javnog financiranja i lučkih pristojbi, kao i naporima za pojednostavnjenje administracije u lukama, te potrebi preispitivanja ograničenja pružanja usluga u lukama.

⁽¹⁾ SL C 327, 12.11.2013., str. 111.

⁽²⁾ SL C 114, 15.4.2014., str. 57.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 14. prosinca 2016. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 23. siječnja 2017.

- (4) Olakšavanje pristupa tržištu lučkih usluga i uvođenje financijske transparentnosti i autonomije morskih luka poboljšat će kvalitetu i učinkovitost usluga koje se pružaju korisnicima luke i doprinijeti povoljnijem ozračju za ulaganja u luke, čime će pomoći da se smanje troškovi korisnicima prijevoza i doprinijeti promicanju pomorskog prometa na kratkim relacijama i boljem povezivanju pomorskog prometa sa željezničkim prometom, prometom unutarnjim vodnim putovima i cestovnim prometom.
- (5) Pojednostavnjenjem carinskih postupaka morske luke mogu ostvariti znatne gospodarske prednosti te biti konkurentnije. S ciljem promicanja poštenog tržišnog natjecanja i smanjenja carinskih formalnosti važno je da nadležna tijela država članica usvoje ispravan i učinkovit pristup utemeljen na procjeni rizika. U tom kontekstu potrebno je da Komisija razmotri potrebu za odgovarajućim mjerama za smanjenje službenih postupaka za prijavu u morskim lukama i borbu protiv nepoštenog tržišnog natjecanja.
- (6) Uspostavljanje jasnog okvira transparentnih, poštenih i nediskriminirajućih odredaba u vezi s financiranjem i naplaćivanjem lučkih usluga i pristojbi za upotrebu lučke infrastrukture ključno je za osiguravanje potpune usklađenosti vlastite komercijalne strategije i planova ulaganja luke te, prema potrebi, okvira opće nacionalne politike o lukama s pravilima o tržišnom natjecanju. Transparentnost financijskih odnosa osobito omogućuje pošten i učinkovit nadzor nad državnom potporom i time sprečava narušavanje tržišta. U tu se svrhu u zaključcima Vijeća od 5. lipnja 2014. Komisiju poziva da prouči smjernice o državnoj potpori za morske luke s ciljem osiguravanja poštenog tržišnog natjecanja i stabilnog pravnog okvira za ulaganje u luke.
- (7) Velika većina pomorskog prometa Unije odvija se preko morskih luka transeuropske prometne mreže utvrđene Uredbom (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Kako bi se cilj ove Uredbe postigao proporcionalno, bez nametanja nepotrebnih opterećenja drugim lukama, ova bi se Uredba trebala primjenjivati na morske luke transeuropske prometne mreže od kojih svaka ima bitnu ulogu u europskom prometnom sustavu, bilo zato što upravlja s više od 0,1 % ukupnog tereta EU-a ili ukupnog broja putnika ili zato što poboljšava regionalnu dostupnost otoka ili perifernih područja. Međutim, ovom bi se Uredbom državama članicama trebala pružiti mogućnost da odluče žele li je primijeniti na morske luke sveobuhvatne mreže smještene u najudaljenijim regijama. Države članice trebale bi i imati mogućnost uvesti izuzeća kako bi izbjegle nerazmjerna administrativna opterećenja onih morskih luka sveobuhvatne mreže čijim se godišnjim teretnim prometom ne opravdava potpuna primjena ove Uredbe.
- (8) Usluge peljarenja na otvorenom moru nemaju izravan utjecaj na učinkovitost luka jer se ne upotrebljavaju za izravan ulazak u luke i izlazak iz njih te ih stoga nije potrebno uključiti u ovu Uredbu.
- (9) Ovom se Uredbom ne bi smjela ni na koji način dovoditi u pitanje pravila kojima se u državama članicama uređuje sustav vlasništva koji se primjenjuje na morske luke te bi se trebali dopustiti različiti lučki objekti u državama članicama.
- (10) Ovom se Uredbom ne nameće poseban model upravljanja morskim lukama te ni na koji način ne utječe na nadležnost država članica da pružaju negospodarske usluge od općeg interesa u skladu s pravom Unije. Mogući su različiti modeli upravljanja lukama, pod uvjetom da se poštuju okvir za pružanje lučkih usluga i zajednička pravila o financijskoj transparentnosti utvrđena u ovoj Uredbi.
- (11) U skladu s općim načelima utvrđenima u Ugovorima pružatelji lučkih usluga trebali bi imati slobodu pružati svoje usluge u morskim lukama obuhvaćenima ovom Uredbom. Međutim, trebalo bi biti moguće propisati određene uvjete pod kojima se ta sloboda može ostvarivati.
- (12) Ovom se Uredbom ne bi smjelo ograničiti upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo da uspostavi svoj sustav naplate ako su pristojbe za upotrebu lučke infrastrukture koje plaćaju operatori plovila ili vlasnici tereta transparentne, a osobito ako se lako mogu utvrditi i nisu diskriminirajuće, te doprinose održavanju i razvoju infrastrukture i uslužnih objekata i pružanju usluga potrebnih za provođenje ili olakšavanje djelatnosti prijevoza unutar lučkog područja i na vodnim putovima za pristup tim lukama koji su u nadležnosti upravljačkog tijela luke.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.).

- (13) U interesu učinkovitog i sigurnog upravljanja lukama prihvatljivog za okoliš, upravljačkom tijelu luke ili nadležnom tijelu trebalo bi omogućiti da od pružatelja lučkih usluga zahtijeva da mogu dokazati da ispunjavaju minimalne zahtjeve za obavljanje usluge. Ti minimalni zahtjevi trebali bi biti ograničeni na jasno utvrđene uvjete u mjeri u kojoj su ti zahtjevi transparentni, objektivni, nediskriminirajući, proporcionalni i odgovarajući za pružanje lučke usluge. U skladu s općim ciljevima ove Uredbe, minimalni zahtjevi trebali bi doprinijeti visokoj kvaliteti lučkih usluga, a ne uvoditi tržišne prepreke.
- (14) Važno je da svi pružatelji lučkih usluga na zahtjev upravljačkog tijela luke mogu dokazati sposobnost pružanja usluga minimalnom broju plovila, stavljajući na raspolaganje potrebno osoblje i opremu. Trebali bi primjenjivati odgovarajuće odredbe i pravila, uključujući primjenjivo radno pravo i odgovarajuće kolektivne ugovore te zahtjeve dotične luke u pogledu kvalitete.
- (15) Kada odlučuje ispunjava li pružatelj lučkih usluga zahtjeve o dobrom ugledu, nadležno tijelo ili upravljačko tijelo luke trebalo bi razmotriti postoje li bilo kakvi uvjerljivi razlozi za sumnju u pouzdanost pružatelja lučkih usluga, kao što su osuđujuće presude ili sankcije zbog teških kaznenih djela ili teška kršenja primjenjivog prava Unije i nacionalnog prava.
- (16) Države članice trebale bi moći zatražiti usklađenost s obvezama u području socijalnog i radnog prava za obavljanje lučkih usluga u dotičnoj luci.
- (17) Države članice trebale bi obavijestiti Komisiju prije donošenja bilo kakve odluke o uvođenju zahtjeva plovidbe pod zastavom za plovila koja se uglavnom upotrebljavaju za tegljenje i vezivanje. Takva odluka trebala bi biti nediskriminirajuća, trebala bi biti utemeljena na transparentnim i objektivnim razlozima te se njome ne bi smjele uvoditi nerazmjerne tržišne prepreke.
- (18) Kada je potrebno ispunjavanje minimalnih uvjeta, postupak za dodjelu prava pružanja lučkih usluga trebao bi biti transparentan, objektivan, nediskriminirajući i proporcionalan, te bi pružateljima lučkih usluga trebao omogućavati pravodobno započinjanje pružanja njihovih lučkih usluga.
- (19) S obzirom na to da se luke sastoje od ograničenih geografskih područja, broj pružatelja lučkih usluga mogao bi u određenim slučajevima ovisiti o ograničenjima u vezi s nedostatkom zemljišta ili obalnog prostora, značajkama lučke infrastrukture ili prirodni lučkog prometa ili o potrebi za osiguravanjem sigurnog ili okolišno održivog rada luka.
- (20) Svako ograničenje broja pružatelja lučkih usluga trebalo bi biti obrazloženo jasnim i objektivnim razlozima te ne bi smjelo uvoditi nerazmjerne tržišne prepreke.
- (21) Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo trebalo bi objaviti svoju namjeru provođenja postupka odabira za pružanje lučke usluge, među ostalim na internetu i, prema potrebi, u *Službenom listu Europske unije*. Takva bi objava trebala sadržavati informacije o postupku odabira, roku za podnošenje ponuda, odgovarajućim kriterijima za odabir te informacijama o načinu pristupa odgovarajućim dokumentima potrebnim za izradu prijave.
- (22) Kako bi se osigurala transparentnost i jednako postupanje, izmjene odredaba ugovora tijekom njegova trajanja trebale bi se smatrati novom dodjelom ugovora kada njima ugovor postaje znatno različit po svojoj naravi od izvornog ugovora te su stoga takve da se njima ukazuje na namjeru stranaka da ponovno pregovaraju o ključnim uvjetima tog ugovora.
- (23) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje pravo država članica da uvedu obveze pružanja javnih usluga povezane s lučkim uslugama.
- (24) Unija ima širok raspon morskih luka s različitim modelima organizacije lučkih usluga. Stoga ne bi bilo prikladno uvođenje jedinstvenog modela. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo trebalo bi biti u mogućnosti ograničiti broj pružatelja određene lučke usluge kada je to opravdano iz jednog ili više razloga.

- (25) Člankom 34. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ predviđa se da ugovori kojima se namjerava omogućiti obavljanje određenih vrsta djelatnosti koje se trebaju provesti ne podliježu toj direktivi ako država članica ili naručitelji mogu dokazati da je, u državi u kojoj se obavlja djelatnost, ta djelatnost izravno izložena natjecanju na tržištima na kojima pristup nije ograničen. Postupak za utvrđivanje primjenjuje li se to na određeni slučaj trebao bi biti postupak naveden u članku 35. Direktive 2014/25/EU. Stoga, ako se tim postupkom utvrdi da je lučki sektor ili podsektor zajedno sa svojim lučkim uslugama izravno izložen takvom tržišnom natjecanju, na njega se ne bi trebala primjenjivati pravila kojima se uređuju ograničenja u pogledu pristupa tržištu iz ove Uredbe.
- (26) Osim u slučaju kada se primjenjuje izuzeće u pogledu konkurentnog tržišta, upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo trebalo bi unaprijed objaviti svaku namjeru ograničavanja broja pružatelja lučkih usluga i takva bi namjera trebala biti u potpunosti opravdana kako bi se zainteresiranim stranama omogućilo davanje primjedaba.
- (27) Ako upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo samostalno pruža lučke usluge ili ih pruža putem zasebne pravne osobe koju izravno ili neizravno nadzire, trebalo bi poduzeti mjere za izbjegavanje sukoba interesa te za osiguravanje poštenog i transparentnog pristupa tržištu lučkih usluga kada je broj pružatelja lučkih usluga ograničen. Takve mjere mogle bi, među ostalim, imati oblik povjeravanja donošenja odluka o ograničenju broja pružatelja lučkih usluga mjerodavnom nacionalnom tijelu neovisnom o upravljačkom tijelu luke ili nadležnom tijelu.
- (28) Mogućnost nametanja minimalnih zahtjeva i ograničavanja broja pružatelja lučkih usluga koju države članice i dalje uživaju ne bi ih smjela spriječiti da osiguraju neograničenu slobodu pružanja usluga u svojim lukama.
- (29) Postupak za odabir pružatelja lučkih usluga i njegov rezultat trebao bi biti javan, nediskriminirajući, transparentan i otvoren svim zainteresiranim stranama.
- (30) Jedino opravdanje za mogućnost obveza pružanja javnih usluga koja dovodi do ograničavanja broja pružatelja lučkih usluga trebao bi biti javni interes radi osiguravanja dostupnosti lučke usluge svim korisnicima, raspoloživosti lučke usluge tijekom cijele godine, cjenovne pristupačnosti lučke usluge određenoj kategoriji korisnika, sigurnosti ili ekološke održivosti rada luke te teritorijalne kohezije.
- (31) Iako obveze pružanja javnih usluga utvrđuju i nameću nacionalna tijela, opća obveza koja se utvrđuje pravom Unije ili nacionalnim pravom da se u luku bez diskriminacije ili ometanja moraju prihvatiti sva plovila koja fizički mogu ući u nju i vezati se ne bi se smjela smatrati obvezom pružanja javne usluge za potrebe ove Uredbe.
- (32) Ovom se Uredbom ne bi smjela isključiti mogućnost da nadležna tijela dodijele naknadu za djelovanja poduzeta radi ispunjavanja obveza pružanja javnih usluga ako je takva naknada u skladu s primjenjivim pravilima o državnim potporama. Ako se obveze pružanja javnih usluga smatraju uslugama od općeg gospodarskog interesa, potrebno je osigurati usklađenost s Odlukom Komisije 2012/21/EU ⁽²⁾ i Uredbom Komisije (EU) br. 360/2012 ⁽³⁾ te poštovanje Komunikacije Komisije od 11. siječnja 2012. naslovljene „Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga“.
- (33) Ako postoji više pružatelja lučkih usluga, upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo ne bi smjelo diskriminirati pružatelje lučkih usluga, a osobito ne u korist poduzeća ili tijela u kojima sudjeluje.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

⁽²⁾ Odluka Komisije 2012/21/EU od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 7, 11.1.2012., str. 3.).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. travnja 2012. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* koje se dodjeljuju poduzetnicima koji pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa (SL L 114, 26.4.2012., str. 8.).

- (34) Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo trebalo bi imati mogućnost odlučiti želi li samostalno pružati lučke usluge ili pružanje takvih usluga izravno povjeriti unutarnjem operatoru. Ako postoji ograničenje broja pružatelja lučkih usluga, unutarnjim operatorima trebalo bi ograničiti pružanje lučkih usluga isključivo na luku ili luke za koje su ti unutarnji operatori određeni, osim ako se primjenjuje izuzeće u pogledu konkurentnog tržišta.
- (35) Države članice trebale bi zadržati ovlast osiguravanja primjerene razine socijalne zaštite za osoblje poduzeća koja pružaju lučke usluge. Ovom se Uredbom ne bi smjelo utjecati na primjenu socijalnih propisa i propisa o radu u državama članicama. Primjereno je pojasniti da u slučajevima kada se Direktiva Vijeća 2001/23/EZ ⁽¹⁾ ne primjenjuje, ako sklapanje ugovora o pružanju lučkih usluga podrazumijeva promjenu pružatelja lučkih usluga, upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo trebalo bi ipak imati mogućnost zahtijevati da se prava i obveze pružatelja lučkih usluga na odlasku koji proizlaze iz ugovora o radu ili radnog odnosa koji postoje na dan te izmjene prenesu na novoimenovanog pružatelja lučkih usluga.
- (36) Ako mjere predviđene ovom Uredbom podrazumijevaju obradu osobnih podataka, takva obrada trebala bi se provoditi u skladu s primjenjivim pravom Unije, a posebno Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (37) U složenom i konkurentnom sektoru kao što su lučke usluge, početno i periodično osposobljavanje osoblja neophodno je kako bi se osigurala kvaliteta usluga i kako bi se osiguralo zdravlje i sigurnost lučkih radnika. Države članice stoga bi trebale osigurati da pružatelji lučkih usluga svojim zaposlenicima osiguraju odgovarajuće osposobljavanje.
- (38) U mnogim lukama pristup tržištu za pružatelje usluga rukovanja teretom i putničkog prijevoza omogućuje se javnim ugovorima. Sud Europske unije potvrdio je da nadležna tijela pri sklapanju takvih ugovora moraju poštovati načela transparentnosti i nediskriminacije. Stoga bi, iako se poglavlje II. ove Uredbe ne bi smjelo primjenjivati na pružanje usluga rukovanja teretom i putničkog prijevoza, države članice i dalje trebale imati slobodu odlučiti hoće li primjenjivati pravila poglavlja II. na navedene dvije usluge ili zadržati postojeće nacionalno pravo o pristupu tržištu u pogledu usluga rukovanja teretom i putničkih usluga pritom poštujući glavna načela utvrđena u sudskoj praksi Suda.
- (39) U skladu s Rezolucijom A.960 Međunarodne pomorske organizacije peljar za svako područje peljarenja treba imati visoko specijalizirano iskustvo i lokalno znanje. Povrh toga, peljarenje je općenito obvezno i često ga organiziraju ili pružaju same države članice. Nadalje, Direktivom 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ peljarima se povjerava uloga izvješćivanja nadležnih tijela o očitim nepravilnostima koje mogu dovesti u pitanje sigurnu plovidbu plovila ili predstaviti prijetnju morskome okolišu ili mu nanijeti štetu. Osim toga, kada to dopuštaju sigurnosni uvjeti, važno je da sve države članice potiču upotrebu potvrda o izuzeću od peljarenja ili istovjetnih mehanizama kako bi se poboljšala učinkovitost u lukama, a posebno kako bi se potaknuo pomorski promet na kratkim relacijama. Kako bi se izbjeglo moguće sukobe interesa između takvih funkcija u javnom interesu i poslovnih interesa, poglavlje II. ove Uredbe ne bi se trebalo primjenjivati na peljarenje. Međutim, države članice bi i dalje trebale moći slobodno odlučiti hoće li primjenjivati poglavlje II. na peljarenje. Ako ga odluče primjenjivati, o tome bi trebalo obavijestiti Komisiju kako bi se osiguralo širenje odgovarajućih informacija.
- (40) Ne dovodeći u pitanje pravila Unije o tržišnom natjecanju, ova Uredba ne bi smjela utjecati na pravo država članica da prema potrebi reguliraju pristojbe kako bi se izbjegla prekomjerna naplata lučkih usluga u slučajevima kada je stanje na tržištu lučkih usluga takvo da je nemoguće postići učinkovito tržišno natjecanje.

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona (SL L 82, 22.3.2001., str. 16.).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o nadzoru države luke (SL L 131, 28.5.2009., str. 57.).

- (41) Financijski odnosi između morskih luka koje primaju javna sredstva i pružatelja lučkih usluga, s jedne strane, i tijela javne vlasti, s druge strane, trebali bi biti transparentni radi osiguravanja jednakih uvjeta i izbjegavanja narušavanja tržišta. U tom pogledu, ova bi se Uredba trebala proširiti na druge kategorije primatelja načela transparentnosti financijskih odnosa utvrđene u Direktivi Komisije 2006/111/EZ ⁽¹⁾, ne dovodeći u pitanje područje primjene te direktive.
- (42) U ovu je Uredbu potrebno unijeti pravila o transparentnosti financijskih odnosa kako bi se spriječilo nepošteno tržišno natjecanje među lukama u Uniji, osobito zato što luke u transeuropskoj prometnoj mreži ispunjavaju uvjete za podnošenje zahtjeva za dobivanje financijskih sredstava Unije u okviru Instrumenta za povezivanje Europe uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (43) Kada upravljačko tijelo luke koja prima javna sredstva djeluje i kao pružatelj usluge, potrebno mu je nametnuti obvezu vođenja računa za javno financirane djelatnosti koje provodi u svojstvu upravljačkog tijela luke odvojeno od računa za djelatnosti koje provodi na temelju tržišnog natjecanja kako bi se osigurali jednaki uvjeti, transparentnost kod dodjeljivanja i upotrebe javnih sredstava te kako bi se izbjeglo narušavanje tržišta. U svakom bi slučaju trebalo osigurati usklađenost s pravilima o državnim potporama.
- (44) S ciljem osiguravanja transparentnosti, kada luka ili drugi subjekt pruža usluge jaružanja unutar lučkog područja, računi za jaružanje trebali bi se voditi odvojeno od onih za druge djelatnosti.
- (45) Ne dovodeći u pitanje pravo Unije i posebna prava Komisije, važno je da Komisija, pravodobno i uz savjetovanje sa svim zainteresiranim stranama, utvrdi koja javna ulaganja u lučku infrastrukturu potpadaju pod područje primjene Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 ⁽³⁾ (Uredba o općem skupnom izuzeću) te koja infrastruktura ne potpada pod područje primjene državne potpore, uzimajući u obzir negospodarsku prirodu određene infrastrukture, uključujući infrastrukturu za pristup i obranu, pod uvjetom da je dostupna svim potencijalnim korisnicima pod jednakim i nediskriminirajućim uvjetima.
- (46) Pristojbe za lučke usluge koje naplaćuju pružatelji lučkih usluga u okviru obveza pružanja javnih usluga i pristojbe za one usluge peljarenja koje nisu izložene učinkovitom tržišnom natjecanju mogle bi dovesti do većeg rizika zlorababe cijena u slučajevima u kojima je prisutna monopolska moć. Za te bi usluge trebalo uspostaviti mehanizme kojima bi se osiguralo da se pristojbe utvrđuju transparentno, objektivno i nediskriminirajuće te da su proporcionalne trošku pružene usluge.
- (47) Pristojbe za upotrebu lučke infrastrukture svake pojedine luke trebale bi radi učinkovitosti biti transparentno utvrđene u skladu s vlastitom komercijalnom strategijom i ulagačkim planovima luke te, prema potrebi, općim zahtjevima utvrđenim u okviru opće politike luka dotične države članice.
- (48) Ovom se Uredbom ne bi smjelo utjecati na prava luka i njihovih korisnika da prema potrebi dogovore popuste koji su predmet poslovne tajne. Cilj ove Uredbe nije zahtijevati odavanje javnosti ili trećim stranama bilo kakvih takvih popusta. Međutim, upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo trebalo bi barem objaviti standardne pristojbe prije stvaranja bilo kakve razlike u cijenama.
- (49) Radi promicanja pomorskog prometa na kratkim relacijama te privlačenja plovila koja pri obavljanju djelatnosti prijevoza, a posebno pri obavljanju priobalne ili kopnene djelatnosti pomorskog prijevoza, imaju okolišnu učinkovitost, energetska učinkovitost ili učinkovitost u pogledu emisija CO₂ bolju od prosječne, trebalo bi dopustiti razlike u pristojbama za upotrebu lučke infrastrukture. To bi trebalo pomoći da se doprinese postizanju ciljeva politika o okolišu i o klimatskim promjenama te održivom razvoju luke i njezine okoline, osobito doprinoseći smanjenju utjecaja plovila koja pristaju i ostaju u luci na okoliš.

⁽¹⁾ Direktiva Komisije 2006/111/EZ od 16. studenoga 2006. o transparentnosti financijskih odnosa između država članica i javnih poduzeća, kao i o financijskoj transparentnosti unutar određenih poduzeća (SL L 318, 17.11.2006., str. 17.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe, izmjeni Uredbe (EU) br. 913/2010 i stavljanju izvan snage uređaba (EZ) br. 680/2007 i (EZ) br. 67/2010 (SL L 348, 20.12.2013., str. 129.).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

- (50) Ovisno o gospodarskoj strategiji luke, politici prostornog planiranja luke ili poslovnim praksama luke i, prema potrebi, općoj politici luka dotične države članice, razlikama u pristojbama za upotrebu lučke infrastrukture može se dovesti do toga da se za određene kategorije korisnika one ukinu. Takve kategorije korisnika mogle bi među ostalim uključivati brodove bolnice, plovila na znanstvenim, kulturnim ili humanitarnim misijama, brodove tegljače i plutajuću servisnu opremu luke.
- (51) Komisija bi, u suradnji s državama članicama, trebala izraditi smjernice o zajedničkim kriterijima razvrstavanja plovila u svrhu dobrovoljnog naplaćivanja naknada za okoliš, uzimajući u obzir međunarodno dogovorene standarde.
- (52) Potrebno je osigurati savjetovanje s korisnicima luke i drugim dionicima u ključnim pitanjima u vezi s dobrim razvojem luke, njezinom politikom naplaćivanja, njezinom uspješnosti i sposobnosti da privuče i stvori gospodarske aktivnosti. Takva ključna pitanja uključuju koordinaciju lučkih usluga unutar lučkog područja, učinkovitost veza sa zaledem i učinkovitost administrativnih postupaka u lukama, kao i u vezi s pitanjima okoliša. Takva savjetovanja ne bi smjela dovesti u pitanje bilo kakvo drugo posebno stručno znanje vezano za ta pitanja niti mogućnost da države članice održavaju ta savjetovanja na nacionalnoj razini. Upravljačko tijelo luke trebalo bi se posebno savjetovati s korisnicima luke i drugim odgovarajućim dionicima u vezi s planovima za razvoj luke.
- (53) Kako bi se osigurala ispravna i učinkovita primjena ove Uredbe, države članice trebale bi osigurati učinkoviti postupak za rješavanje pritužbi.
- (54) Tijela država članica trebala bi surađivati u rješavanju pritužbi u sporovima u kojima sudjeluju stranke s poslovnim nastanom u drugim državama članicama te bi trebala razmjenjivati opće informacije o rješavanju pritužbi kako bi se olakšala ujednačena primjena ove Uredbe.
- (55) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, posebno osiguravanje okvira za pružanje lučkih usluga i prikladnog okvira za privlačenje potrebnih ulaganja u sve morske luke transeuropske prometne mreže, ne mogu dostatno ostvariti države članice zbog europske dimenzije ili međunarodne i prekogranične prirode luka i povezanih pomorskih poslova, nego se zbog potrebe za jednakim uvjetima u Europi oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (56) Sektorski odbor EU-a za socijalni dijalog u sektoru luka osigurava socijalnim partnerima okvir za razvoj zajedničkog pristupa socijalnim izazovima povezanim s radnim odnosima u lukama, uključujući uvjete rada, zdravstvena i sigurnosna pitanja, zahtjeve osposobljavanja i stručne kvalifikacije. Taj bi okvir trebalo izraditi osobito s obzirom na tržišni i tehnološki razvoj te bi on trebao povećati privlačnost tog sektora za mlade radnike i radnike ženskog spola, istodobno uzimajući u obzir važnost očuvanja konkurentnosti europskih morskih luka i promicanja dobrih uvjeta rada. Uz puno poštovanje autonomije socijalnih partnera te uzimajući u obzir tehnološki napredak i dostignuća u prometnoj logistici, poziva se Sektorski odbor EU-a za socijalni dijalog u sektoru luka da izradi smjernice za razvoj zahtjeva osposobljavanja kako bi se spriječile nezgode na radnom mjestu i osigurala najviša razina zdravlja i sigurnosti lučkih radnika. Socijalni partneri trebali bi istražiti i drukčije modele organizacije rada u morskim lukama kojima se osiguravaju kvalitetna radna mjesta i sigurni uvjeti rada te kojima se rješavaju fluktuacije u potražnji za radom u lukama. Važno je da Komisija podupre i olakša rad Sektorskog odbora EU-a za socijalni dijalog u sektoru luka.
- (57) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata osobito Poveljom Europske unije o temeljnim pravima,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom uspostavljaju:
 - (a) okvir za pružanje lučkih usluga;
 - (b) zajednička pravila za financijsku transparentnost i za pristojbe za lučke usluge i pristojbe za upotrebu lučke infrastrukture.
2. Ova se Uredba primjenjuje na pružanje sljedećih kategorija lučkih usluga („lučke usluge“), bilo u području luke ili na vodnom putu za pristup luci:
 - (a) opskrba gorivom;
 - (b) rukovanje teretom;
 - (c) vezivanje;
 - (d) putničke usluge;
 - (e) sakupljanje brodskog otpada i ostataka tereta;
 - (f) peljarenje; i
 - (g) tegljenje.
3. Članak 11. stavak 2. primjenjuje se i na jaružanje.
4. Ova se Uredba primjenjuje na sve morske luke transeuropske prometne mreže navedene u Prilogu II. Uredbi (EU) br. 1315/2013.
5. Države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati ovu Uredbu na morske luke sveobuhvatne mreže koje se nalaze u najudaljenijim regijama iz članka 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Ako države članice odluče da ovu Uredbu neće primjenjivati na takve morske luke, takvu odluku priopćuju Komisiji.
6. Države članice mogu primijeniti ovu Uredbu i na druge morske luke. Ako države članice odluče primijeniti ovu Uredbu na druge morske luke, svoju odluku priopćuju Komisiji.
7. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje direktive 2014/23/EU ⁽¹⁾ i 2014/24/EU ⁽²⁾ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktiva 2014/25/EU.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe:

1. „opskrba gorivom” znači opskrba plovila krutim, tekućim ili plinovitim gorivom ili bilo kojim drugim izvorom energije za pogon plovila te za njegovu opću i posebnu opskrbu energijom za vrijeme boravka na vezu;
2. „rukovanje teretom” znači organizacija i rukovanje teretom između plovila kojim se teret prevozi i obale, bilo za uvoz, izvoz ili provoz tereta, uključujući obradu, privezivanje, odvezivanje, slaganje tereta, prijevoz i privremeno pohranjivanje tereta na odgovarajućem terminalu za rukovanje teretom, a izravno povezano s prijevozom tereta, ali isključujući, osim ako država članica odredi drukčije, skladištenje, pražnjenje, ponovno pakiranje ili bilo koju drugu uslugu s dodanom vrijednošću povezanu s teretom kojim se rukuje;

⁽¹⁾ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

3. „nadležno tijelo” znači svako javno ili privatno tijelo koje u ime lokalne, regionalne ili nacionalne razine ima pravo obavljati, na temelju nacionalnog prava ili instrumenata, aktivnosti povezane s organizacijom i vođenjem lučkih aktivnosti, u suradnji s upravljačkim tijelom luke ili umjesto njega;
4. „jaružanje” znači uklanjanje pijeska, taloga ili drugih tvari s dna vodnog puta za pristup luci ili unutar lučkog područja koje je u nadležnosti upravljačkog tijela luke, uključujući zbrinjavanje uklonjenog materijala, kako bi se plovilima omogućio pristup luci, a sastoji se od početnog uklanjanja (glavno jaružanje) i od jaružanja za održavanje kako bi se vodni put održao pristupačnim, a da pritom nije lučka usluga koja se nudi korisniku;
5. „upravljačko tijelo luke” znači svako javno ili privatno tijelo koje na temelju nacionalnog prava ili nacionalnih instrumenata ima za cilj ili je ovlašteno na lokalnoj razini, bilo zajedno s drugim djelatnostima ili bez njih, voditi lučku infrastrukturu ili upravljati njome te izvršavati jedan ili više sljedećih zadataka u dotičnoj luci: koordinaciju lučkog prometa, upravljanje lučkim prometom, koordinaciju aktivnosti operatera prisutnih u dotičnoj luci i kontrolu aktivnosti operatera prisutnih u dotičnoj luci;
6. „vezivanje” znači usluge privezivanja i odvezivanja, uključujući premještanje uz pristanište, potrebne za sigurno upravljanje plovilom u luci ili na vodnom putu za pristup luci;
7. „putničke usluge” znači organizacija te prihvat i otprema putnika, njihove prtljage i njihovih vozila između plovila kojim se prevoze i obale, a uključuje i obradu osobnih podataka i prijevoz putnika unutar određenog putničkog terminala;
8. „peljarenje” znači usluga vođenja plovila koju pruža peljar ili postaja za peljarenje kako bi se omogućio siguran ulazak ili izlazak plovila po plovnom putu za pristup luci ili sigurna plovidba unutar luke;
9. „pristojba za upotrebu lučke infrastrukture” znači pristojba koja se naplaćuje u izravnu ili neizravnu korist upravljačkog tijela luke ili nadležnog tijela za upotrebu infrastrukture, objekata i usluga, uključujući plovne putove za pristup dotičnim lukama, kao i pristup postupanju s putnicima i teretom, ali isključujući cijenu zakupa zemlje i pristojbe s jednakim učinkom;
10. „sakupljanje brodskog otpada i ostataka tereta” znači prihvat brodskog otpada i ostataka tereta od strane bilo kojeg postrojenja koje je fiksno, plutajuće ili prijenosno i koje može prihvatiti brodski otpad ili ostatke tereta, kako je definirano u Direktivi 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
11. „pristojba za lučke usluge” znači pristojba koja se naplaćuje u korist pružatelja lučkih usluga, a koju plaćaju korisnici određene usluge;
12. „ugovor o pružanju lučke usluge” znači formalan i pravno obvezujući ugovor ili akt s jednakim pravnim učinkom između pružatelja lučkih usluga i upravljačkog tijela luke ili nadležnog tijela zaduženog za pružanje jedne ili više lučkih usluga, ne dovodeći u pitanje oblik imenovanja pružatelja lučkih usluga;
13. „pružatelj lučkih usluga” znači svaka fizička ili pravna osoba koja za naknadu pruža ili želi pružati jednu ili više kategorija lučkih usluga;
14. „obveza pružanja javnih usluga” znači utvrđen ili određen zahtjev za osiguranje pružanja tih lučkih usluga ili aktivnosti od općeg interesa koji operater, kad bi razmatrao svoje vlastite poslovne interese, ne bi preuzeo ili ga ne bi preuzeo do jednake mjere ili pod istim uvjetima;
15. „pomorski promet na kratkim relacijama” znači kretanje tereta i putnika morskim putem između luka geografski smještenih u Europi ili između tih luka i luka u neeuropskim zemljama koje imaju obalu na zatvorenim morima koja graniče s Europom;

⁽¹⁾ Direktiva 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2000. o lučkim uređajima za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta (SL L 332, 28.12.2000., str. 81.).

16. „morska luka” znači područje kopna i vode čija infrastruktura i oprema prvenstveno omogućavaju prihvat plovila, njihov utovar i istovar, pohranjivanje robe, primanje i isporuku te robe te ukrcaj i iskrcaj putnika, posade i drugih osoba te svaku drugu infrastrukturu potrebnu prijevoznicima unutar lučkog područja;
17. „tegljenje” znači pomoć plovilu vučom kako bi se omogućio siguran ulazak ili izlazak iz luke ili sigurna plovidba unutar luke pružanjem pomoći u manevriranju plovilom;
18. „plovni put za pristup” znači pristup plovnim putem luci s otvorenog mora, poput lučkih prilaza, otvorenih dijelova luke, rijeka, morskih kanala i fjordova ako je taj plovni put u nadležnosti upravljačkog tijela luke.

POGLAVLJE II.

PRUŽANJE LUČKIH USLUGA

Članak 3.

Organizacija lučkih usluga

1. Na pristup tržištu za pružanje lučkih usluga u morskim lukama mogu se, u skladu s ovom Uredbom, primjenjivati:
 - (a) minimalni zahtjevi za pružanje lučkih usluga;
 - (b) ograničenja broja pružatelja usluga;
 - (c) obveze pružanja javnih usluga;
 - (d) ograničenja povezana s unutarnjim operaterima.
2. Države članice mogu odlučiti u skladu s nacionalnim pravom da neće uvoditi nijedan od uvjeta iz stavka 1. na jednu ili više kategorija lučkih usluga.
3. Uvjeti pristupa objektima, postrojenjima i opremi luke moraju biti pošteni, razumni i nediskriminirajući.

Članak 4.

Minimalni uvjeti za pružanje lučkih usluga

1. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo može od pružatelja lučkih usluga, uključujući podugovaratelje, zahtijevati ispunjavanje minimalnih zahtjeva za pružanje odgovarajuće lučke usluge.
2. Minimalni zahtjevi navedeni u stavku 1. mogu se jedino odnositi na:
 - (a) stručne kvalifikacije pružatelja lučkih usluga, njegova osoblja ili fizičkih osoba koje stvarno i stalno upravljaju aktivnostima pružatelja lučkih usluga;
 - (b) financijsku sposobnost pružatelja lučkih usluga;
 - (c) opremu potrebnu za pružanje odgovarajuće lučke usluge u uobičajenim i sigurnim uvjetima te sposobnost održavanja te opreme na potrebnoj razini;
 - (d) dostupnost odgovarajuće lučke usluge svim korisnicima, na svim vezovima i bez prekida, danju i noću, tijekom cijele godine;
 - (e) usklađenost sa zahtjevima o pomorskoj sigurnosti ili sigurnosti i zaštiti luke ili pristupa luci, njezinim postrojenjima, opremi te radnicima i drugim osobama;
 - (f) usklađenost s lokalnim, nacionalnim, Unijanim i međunarodnim zahtjevima u vezi s okolišem;

- (g) usklađenost s obvezama u području socijalnog i radnog prava koje se primjenjuje u državi članici u kojoj se nalazi dotična luka, uključujući uvjete primjenjivih kolektivnih ugovora, zahtjeve u pogledu broja osoblja i zahtjeve povezane sa satima rada i satima odmora za pomorce te s primjenjivim pravilima o inspekcijama rada;
- (h) dobar ugled pružatelja lučke usluge, kako je utvrđeno u skladu s bilo kakvim primjenjivim nacionalnim pravom o dobrom ugledu, uzimajući u obzir sve uvjerljive razloge za sumnju u pouzdanost pružatelja lučkih usluga;
3. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., ako država članica, kako bi se osigurala potpuna usklađenost sa stavkom 2. točkom (g), smatra potrebnim uvesti zahtjev plovidbe pod zastavom za plovila koja se uglavnom upotrebljavaju za tegljenje ili vezivanje u lukama koje se nalaze na njezinom državnom području, obavješćuje Komisiju o svojoj odluci prije objave obavijesti o nadmetanju ili, ako nema obavijesti o nadmetanju, prije uvođenja zahtjeva plovidbe pod zastavom.
4. Minimalni zahtjevi moraju:
- (a) biti transparentni, objektivni, nediskriminirajući, proporcionalni te odgovarajući za kategoriju i vrstu dotične lučke usluge;
- (b) ispunjavati se do isteka prava na pružanje lučke usluge.
5. Ako minimalni zahtjevi uključuju posebno poznavanje lokalnih uvjeta, upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo osigurava odgovarajući pristup informacijama, pod transparentnim i nediskriminirajućim uvjetima.
6. U slučajevima predviđenima u stavku 1. upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo objavljuje minimalne zahtjeve iz stavka 2. i postupak dodjele prava na pružanje lučkih usluga pod tim uvjetima do 24. ožujka 2019. ili, u slučaju minimalnih zahtjeva primjenjivih nakon tog datuma, najmanje tri mjeseca prije datuma od kojeg ti uvjeti postaju primjenjivi. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo unaprijed obavješćuje pružatelja lučkih usluga o svim promjenama kriterija ili postupka.
7. Ovaj se članak primjenjuje ne dovodeći u pitanje članak 7.

Članak 5.

Postupak za osiguravanje ispunjavanja minimalnih uvjeta

1. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo s pružateljima lučkih usluga postupa transparentno, objektivno, nediskriminirajuće i proporcionalno.
2. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo dodjeljuje ili uskraćuje pravo na pružanje lučkih usluga na temelju minimalnih zahtjeva uspostavljenih u skladu s člankom 4. u razumnom roku, a najkasnije u roku od četiri mjeseca od primanja zahtjeva za dodjelu tog prava i potrebnih dokumenata.
3. Svako takvo uskraćivanje upravljačkog tijela luke ili nadležnog tijela mora biti propisno obrazloženo na temelju minimalnih zahtjeva utvrđenih u članku 4. stavku 2.
4. Svako ograničenje ili prestanak trajanja prava na pružanje lučke usluge koje je izvršilo upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo mora biti propisno obrazloženo te biti u skladu sa stavkom 1.

Članak 6.

Ograničenja broja pružatelja lučkih usluga

1. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo može ograničiti broj pružatelja lučkih usluga za određenu lučku uslugu iz jednog ili više sljedećih razloga:
 - (a) nedostatak ili rezervirana upotreba zemljišta ili obalnog prostora pod uvjetom da je ograničenje u skladu s odlukama ili planovima kako ih je dogovorilo upravljačko tijelo luke te, prema potrebi, sva druga javna tijela nadležna u skladu s nacionalnim pravom;

- (b) nepostojanje takvog ograničenja ometa izvršavanje obveza pružanja javnih usluga kako je predviđeno u članku 7., među ostalim kada to nepostojanje ograničenja uzrokuje pretjerano visoke troškove u vezi s izvršavanjem tih obveza upravljačkom tijelu luke, nadležnom tijelu ili korisnicima luke;
- (c) nepostojanje takvog ograničenja protivno je potrebi za osiguravanjem sigurnog ili okolišno održivog rada luka;
- (d) značajke lučke infrastrukture ili priroda lučkog prometa takve su da djelatnosti više pružatelja lučkih usluga u luci ne bi bile moguće;
- (e) ako se na temelju članka 35. Direktive 2014/25/EU ustanovi da lučki sektor ili podsektor, zajedno sa svojim lučkim uslugama, unutar države članice provodi djelatnost koja je izravno izložena tržišnom natjecanju u skladu s člankom 34. te Direktive. U takvim se slučajevima ne primjenjuju stavci 2. i 3. ovog članka.
2. Kako bi zainteresirane strane imale mogućnost davanja primjedaba u razumnom roku, upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo objavljuje svaki prijedlog ograničenja broja pružatelja lučkih usluga u skladu sa stavkom 1. zajedno s njegovim obrazloženjem barem tri mjeseca prije donošenja odluke o ograničenju broja pružatelja lučkih usluga.
3. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo objavljuje donesenu odluku o ograničenju broja pružatelja lučkih usluga.
4. Ako upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo odluči ograničiti broj pružatelja lučkih usluga, ono provodi postupak odabira koji mora biti otvoren svim zainteresiranim stranama, nediskriminirajući i transparentan. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo objavljuje informacije o lučkim uslugama koje se trebaju pružiti i o postupku odabira te osigurava da su sve bitne informacije koje su potrebne za izradu prijave stvarno dostupne svim zainteresiranim stranama. Zainteresiranim stranama mora se dati rok za podnošenje koji je dovoljno dug da im omogući smislenu procjenu i izradu prijave. U uobičajenim okolnostima najmanji takav rok iznosi 30 dana.
5. Stavak 4. ne primjenjuje se u slučajevima iz stavka 1. točke (e) i stavka 7. ovog članka i iz članka 8.
6. Ako upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo samostalno pruža lučke usluge ili ih pruža putem zasebne pravne osobe koju izravno ili neizravno nadzire, dotična država članica poduzima mjere koje su potrebne za izbjegavanje sukoba interesa. U slučaju nepostojanja takvih mjera broj pružatelja usluga ne smije biti manji od dva osim ako je ograničavanje broja pružatelja lučkih usluga na jednog pružatelja opravdano na temelju jednog ili više razloga iz stavka 1.
7. Države članice mogu odlučiti da njihove luke sveobuhvatne mreže koje ne udovoljavaju kriterijima iz članka 20. stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) br. 1315/2013 mogu ograničiti broj pružatelja usluga za određenu lučku uslugu. Države članice o takvoj odluci obavješćuju Komisiju.

Članak 7.

Obveze pružanja javne usluge

1. Države članice mogu odlučiti pružateljima lučkih usluga nametnuti obveze pružanja javnih usluga povezane s lučkim uslugama te mogu povjeriti pravo nametanja tih obveza upravljačkom tijelu luke ili nadležnom tijelu kako bi osigurale barem jedno od sljedećeg:
- (a) dostupnost lučke usluge svim korisnicima luke, na svim vezovima i bez prekida danju i noću, tijekom cijele godine;
- (b) dostupnost usluge svim korisnicima pod jednakim uvjetima;
- (c) pristupačnost usluge za određene kategorije korisnika;
- (d) sigurnost, zaštitu ili okolišnu održivost rada luka;

(e) pružanje odgovarajućih usluga prijevoza javnosti; i

(f) teritorijalnu koheziju.

2. Obveze pružanja javne usluge iz stavka 1. moraju biti jasno određene, transparentne, nediskriminirajuće i provjerljive te jamčiti jednakost pristupa svim pružateljima lučkih usluga s poslovnim nastanom u Uniji.

3. Ako država članica odluči donijeti odluku o nametanju obveza pružanja javnih usluga za istu uslugu u svim svojim morskim lukama obuhvaćenim ovom Uredbom, Komisiji priopćuje te obveze.

4. U slučaju poremećaja u pružanju lučkih usluga za koje su nametnute obveze pružanja javnih usluga ili u slučaju neposrednog rizika od nastanka takve situacije, upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo može poduzeti hitne mjere. Hitne mjere mogu biti u obliku izravnog dodjeljivanja na način da se usluga dodijeli drugom pružatelju usluga na razdoblje do dvije godine. Tijekom tog razdoblja upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo pokreće novi postupak odabira pružatelja lučkih usluga ili primjenjuje članak 8. Kolektivno sektorsko djelovanje koje se provodi u skladu s nacionalnim pravom ne smatra se poremećajem u pružanju lučkih usluga za koje su poduzete hitne mjere.

Članak 8.

Unutarnji operater

1. Ne dovodeći u pitanje članak 6. stavak 6., upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo može odlučiti da će lučku uslugu pružati samostalno ili da će to činiti putem zasebne pravne osobe nad kojom obavlja stupanj nadzora sličan onom koji ima nad vlastitim odjelima, pod uvjetom da se članak 4. primjenjuje jednako na sve operatere koji pružaju dotičnu lučku uslugu. U takvom slučaju pružatelja lučkih usluga smatra se unutarnjim operaterom za potrebe ove Uredbe.

2. Smatra se da upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo obavlja stupanj nadzora nad zasebnom pravnom osobom sličan onom koji ima nad vlastitim odjelima samo ako ima presudan utjecaj na strateške ciljeve i na važne odluke dotične pravne osobe.

3. U slučajevima predviđenima člankom 6. stavkom 1. točkama od (a) do (d), unutarnji operater ograničen je na pružanje dodijeljene lučke usluge samo u luci ili lukama za koje mu je dodijeljeno pravo pružanja lučke usluge.

Članak 9.

Zaštita prava zaposlenika

1. Ovom se Uredbom ne utječe na primjenu socijalnih propisa i propisa o radu država članica.

2. Ne dovodeći u pitanje pravo Unije i nacionalno pravo, uključujući primjenjive kolektivne ugovore između socijalnih partnera, upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo mora zahtijevati od imenovanog pružatelja lučkih usluga da osigura uvjete rada u skladu s primjenjivim obvezama u području socijalnog i radnog prava te da se uskladi sa socijalnim standardima, kako su utvrđeni u pravu Unije, nacionalnom pravu ili kolektivnim ugovorima.

3. U slučaju promjene pružatelja lučkih usluga zbog dodjele ugovora o koncesiji ili ugovora o javnoj nabavi upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo može zatražiti da se prava i obveze pružatelja lučkih usluga na odlasku koji proizlaze iz ugovora o radu ili radnog odnosa, kako su utvrđeni u nacionalnom pravu, i koji postoje na dan te promjene prenesu na novoimenovanog pružatelja lučkih usluga. U takvom se slučaju osoblju koje je prethodno zaposlio pružatelj lučkih usluga na odlasku osiguravaju jednaka prava koja bi imalo da je postojao prijenos poduzeća u smislu Direktive 2001/23/EZ.

4. Ako u kontekstu pružanja lučkih usluga dođe do prijenosa osoblja, u dokumentaciji za nadmetanje i ugovorima o pružanju lučkih usluga navodi se dotično osoblje i daju transparentne pojedinosti njihovih ugovornih prava te uvjeti pod kojima se zaposlenici mogu dovesti u vezu s lučkim uslugama.

Članak 10.**Izuzeća**

1. Ovo poglavlje i članak 21. ne primjenjuju se na rukovanje teretom, putničke usluge ni peljarenje.
2. Države članice mogu odlučiti primijeniti ovo poglavlje i članak 21. na peljarenje. Države članice o takvoj odluci obavješćuju Komisiju.

POGLAVLJE III.

FINANCIJSKA TRANSPARENTNOST I AUTONOMIJA**Članak 11.****Transparentnost financijskih odnosa**

1. Financijski odnosi između javnih tijela i upravljačkog tijela luke ili drugog tijela koje pruža lučke usluge u njegovo ime te prima javna sredstva transparentno se odražavaju u računovodstvenom sustavu kako bi se jasno prikazalo sljedeće:

- (a) javna sredstva koja javna tijela izravno stavljaju na raspolaganje upravljačkim tijelima dotične luke;
- (b) javna sredstva koja javna tijela stavljaju na raspolaganje preko posrednika javnih poduzeća ili javnih financijskih institucija; i

(c) namjena za koju su ta javna sredstva dodijeljena.

2. Ako upravljačko tijelo luke koje prima javna sredstva samostalno pruža lučke usluge ili jaružanje ili takve usluge pruža drugo tijelo u njegovo ime, račune za tu javno financiranu lučku uslugu ili jaružanje vodi odvojeno od onih za svoje druge djelatnosti na sljedeći način:

(a) svi troškovi i prihodi pravilno su dodijeljeni ili raspoređeni na temelju dosljedne primjene i objektivno opravdanih načela troškovnog računovodstva; i

(b) načela troškovnog računovodstva prema kojima se vode zasebni računi jasno su utvrđena.

3. Javna sredstva iz stavka 1. uključuju dionički kapital i kvazikapitalna sredstva, bespovratna sredstva, sredstva koja se vraćaju samo u određenim okolnostima, zajmove uključujući prekoračenja po računu i predujmove injekcija kapitala, jamstva koja javna tijela daju upravljačkom tijelu luke i bilo koji drugi oblik javne financijske potpore.

4. Upravljačko tijelo luke ili drugo tijelo koje pruža lučke usluge u njegovo ime čuva podatke o financijskim odnosima iz stavaka 1. i 2. u razdoblju od pet godina od kraja fiskalne godine na koju se podaci odnose.

5. Upravljačko tijelo luke ili drugo tijelo koje pruža lučke usluge u njegovo ime, u slučaju formalne pritužbe i na zahtjev stavlja na raspolaganje mjerodavnom tijelu u dotičnoj državi članici podatke iz stavaka 1. i 2. i sve dodatne podatke koje ono smatra potrebnim kako bi izvršilo temeljitu procjenu dostavljenih podataka i procijenilo usklađenost s ovom Uredbom u skladu s pravilima o tržišnom natjecanju. Mjerodavno tijelo na zahtjev te podatke stavlja na raspolaganje Komisiji. Podaci se prosljeđuju u roku od tri mjeseca od datuma zahtjeva.

6. Ako upravljačko tijelo luke ili drugo tijelo koje pruža lučke usluge u njegovo ime nije primilo javna sredstva u prethodnim obračunskim godinama, ali počne ostvarivati koristi od javnih sredstava, ono primjenjuje stavke 1. i 2. od obračunske godine koja slijedi nakon prijenosa javnih sredstava.

7. Ako su javna sredstva isplaćena kao naknada za obvezu pružanja javnih usluga, ona se zasebno prikazuju u relevantnim računima i ne smiju se prenositi na bilo koju drugu uslugu ili poslovnu aktivnost.

8. Države članice mogu odlučiti da se stavak 2. ovog članka ne primjenjuje na one njihove luke sveukupne mreže koje ne ispunjavaju kriterije navedene u članku 20. stavku 2. točki (b) Uredbe (EU) br. 1315/2013 ako to ima za posljedicu nerazmjerna administrativna opterećenja, pod uvjetom da su sva primljena javna sredstva i njihova upotreba za pružanje lučkih usluga i dalje potpuno transparentni u računovodstvenom sustavu. Države članice o takvoj odluci unaprijed obavješćuju Komisiju.

Članak 12.

Pristojbe za lučke usluge

1. Pristojbe za usluge koje pruža unutarnji operater u okviru obveze pružanja javne usluge, pristojbe za usluge peljarenja koje nisu izložene učinkovitom tržišnom natjecanju i pristojbe koje naplaćuju pružatelji lučkih usluga iz članka 6. stavka 1. točke (b) moraju biti utvrđene transparentno, objektivno i nediskriminirajuće te biti proporcionalne trošku pružene usluge.

2. Plaćanje pristojbi za lučke usluge može biti uklopljeno u druga plaćanja kao što je plaćanje pristojbi za upotrebu lučke infrastrukture. U takvom slučaju pružatelj lučkih usluga i, prema potrebi, upravljačko tijelo luke, osiguravaju da korisnik lučke usluge i dalje može lako prepoznati iznos pristojbe za lučke usluge.

3. Pružatelj lučkih usluga u slučaju formalne pritužbe i na zahtjev stavlja na raspolaganje mjerodavnom tijelu dotične države članice sve relevantne informacije o elementima koji su temelj za utvrđivanje strukture i razine pristojbi za lučke usluge obuhvaćene stavkom 1.

Članak 13.

Pristojbe za korištenje lučkom infrastrukturom

1. Države članice osiguravaju naplatu pristojbe za upotrebu lučke infrastrukture. To ne sprečava pružatelje lučkih usluga koji upotrebljavaju lučku infrastrukturu da naplaćuju pristojbe za lučke usluge.

2. Plaćanje pristojbi za upotrebu lučke infrastrukture može biti uklopljeno u druga plaćanja kao što je plaćanje pristojbi za lučke usluge. U takvom slučaju upravljačko tijelo luke osigurava da korisnik lučke infrastrukture i dalje može lako prepoznati iznos pristojbe za upotrebu lučke infrastrukture.

3. Kako bi se doprinijelo učinkovitom sustavu naplate pristojbi za upotrebu infrastrukture, struktura i razina pristojbi za upotrebu lučke infrastrukture utvrđuju se u skladu s vlastitom komercijalnom strategijom i planovima ulaganja luke te moraju biti usklađeni s pravilima o tržišnom natjecanju. Takvim se pristojbama, prema potrebi, moraju poštovati i opći zahtjevi utvrđeni u okviru opće politike luka dotične države članice.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., pristojbe za upotrebu lučke infrastrukture mogu se razlikovati, u skladu s vlastitom gospodarskom strategijom luke i njezinom politikom prostornog planiranja, među ostalim u vezi s određenim kategorijama korisnika ili u svrhu promicanja učinkovitije upotrebe lučke infrastrukture, pomorskog prometa na kratkim relacijama ili visoke okolišne učinkovitosti, energetske učinkovitosti ili učinkovitosti emisija CO₂ pri obavljanju djelatnosti prijevoza. Kriteriji za takvo razlikovanje moraju biti transparentni, objektivni i nediskriminirajući te usklađeni s pravom o tržišnom natjecanju, uključujući pravila o državnoj potpori. U pristojbama za upotrebu lučke infrastrukture mogu se uzeti u obzir vanjski troškovi te se ovisno o poslovnim praksama pristojbe mogu razlikovati.

5. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo osigurava da su korisnici luke i predstavnici ili udruženja korisnika luke obaviješteni o prirodi i razini pristojbi za upotrebu lučke infrastrukture. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo osigurava da su korisnici lučke infrastrukture obaviješteni o svim promjenama u prirodi i razini pristojbi za upotrebu lučke infrastrukture najmanje dva mjeseca prije datuma na koji te promjene stupaju na snagu. Upravljačko tijelo luke ili nadležno tijelo ne mora otkriti razlike u pristojbama koje su rezultat pojedinačnih pregovora.

6. Upravljačko tijelo luke u slučaju formalne pritužbe i na zahtjev stavlja na raspolaganje mjerodavnom tijelu u dotičnoj državi članici podatke iz stavaka 4. i 5. i sve odgovarajuće podatke o elementima koji su temelj za utvrđivanje strukture i razine pristojbi za upotrebu lučke infrastrukture. To tijelo na zahtjev te podatke stavlja na raspolaganje Komisiji.

POGLAVLJE IV.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.

Osposobljavanje osoblja

Pružatelji lučkih usluga osiguravaju da zaposlenici dobiju potrebno osposobljavanje kako bi stekli znanje neophodno za njihov posao, pridajući poseban značaj zdravstvenim i sigurnosnim aspektima, te da se zahtjevi osposobljavanja redovito ažuriraju kako bi odgovorili na izazove tehnoloških inovacija.

Članak 15.

Savjetovanje s korisnicima luke i drugim dionicima

1. Upravljačko tijelo luke savjetuje se u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom s korisnicima luke o svojoj politici naplate pristojbi, među ostalim u slučajevima obuhvaćenima člankom 8. Takvo savjetovanje uključuje sve značajne izmjene naplate pristojbi za upotrebu lučke infrastrukture i pristojbi za lučke usluge u slučajevima kada unutarnji operateri pružaju lučke usluge u skladu s obvezama pružanja javne usluge.

2. Upravljačko tijelo luke savjetuje se u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom s korisnicima luke i drugim odgovarajućim dionicima o ključnim pitanjima iz svoje nadležnosti u pogledu:

- (a) koordinacije lučkih usluga unutar lučkog područja;
- (b) mjera za poboljšanje veza sa zaleđem, uključujući mjere za razvoj i poboljšanje učinkovitosti željezničkog prometa i prometa unutarnjim plovnim putovima;
- (c) učinkovitosti upravnih postupaka u luci i mjera za njihovo pojednostavnjenje;
- (d) pitanja okoliša;
- (e) prostornog planiranja; i
- (f) mjera za osiguravanje sigurnosti u lučkom području, uključujući, prema potrebi, zdravlje i sigurnost lučkih radnika.

3. Pružatelji lučkih usluga korisnicima luke stavljaju na raspolaganje odgovarajuće informacije o prirodi i razini pristojbi za lučke usluge.

4. Upravljačko tijelo luke i pružatelji lučkih usluga pri izvršavanju svojih obveza iz ovog članka poštuju povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

Članak 16.

Rješavanje pritužbi

1. Svaka država članica osigurava učinkovit postupak za rješavanje pritužbi koje proizlaze iz primjene ove Uredbe za svoje morske luke obuhvaćene ovom Uredbom.

2. Rješavanje pritužbi obavlja se na način koji izbjegava sukobe interesa i funkcionalno je neovisno o bilo kojem upravljačkom tijelu luke ili pružatelju lučkih usluga. Države članice osiguravaju da su učinkovito i funkcionalno razdvojeni rješavanje pritužbi, s jedne strane, te vlasništvo i upravljanje lukama, pružanje lučkih usluga i upotreba luke, s druge strane. Rješavanje pritužbi mora biti nepristrano i transparentno te se pritom mora poštovati pravo na slobodno poslovanje.

3. Pritužbe se podnose u državi članici u kojoj se nalazi luka za koju se pretpostavlja da je u njoj nastao spor. Države članice osiguravaju da su korisnici luke i drugi odgovarajući dionici obaviješteni o tome gdje i kako mogu podnijeti pritužbu te koja su tijela odgovorna za rješavanje pritužbi.
4. Tijela odgovorna za rješavanje pritužbi prema potrebi surađuju u svrhu pružanja uzajamne pomoći u sporovima koji uključuju stranke s poslovnim nastanom u različitim državama članicama.
5. Tijela odgovorna za rješavanje pritužbi u skladu s nacionalnim pravom imaju ovlast zahtijevati od upravljačkih tijela luka, pružatelja lučkih usluga i korisnika luka da im dostave informacije povezane s pritužbom.
6. Tijela odgovorna za rješavanje pritužbi u skladu s nacionalnim pravom prema potrebi imaju ovlast donositi obvezujuće odluke podložne sudskom preispitivanju.
7. Države članice obavješćuju Komisiju o postupku za rješavanje pritužbi i o tijelima iz stavka 3. do 24. ožujka 2019. te o svim izmjenama tih informacija nakon toga. Komisija objavljuje i redovito ažurira te podatke na svojoj internetskoj stranici.
8. Države članice prema potrebi razmjenjuju opće informacije o primjeni ovog članka. Komisija podupire takvu suradnju.

Članak 17.

Nadležna tijela

Države članice osiguravaju da su korisnici luka i drugi odgovarajući dionici obaviješteni o nadležnim tijelima iz članka 11. stavka 5., članka 12. stavka 3. i članka 13. stavka 6. Države članice također obavješćuju Komisiju o tim tijelima do 24. ožujka 2019. te o svim izmjenama tih informacija nakon toga. Komisija objavljuje i redovito ažurira te podatke na svojoj internetskoj stranici.

Članak 18.

Žalbe

1. Svaka stranka s legitimnim interesom ima pravo žalbe na odluke ili na pojedinačne mjere koje je na temelju ove Uredbe poduzelo upravljačko tijelo luke, nadležno tijelo ili bilo koje drugo odgovarajuće nacionalno tijelo. Žalbena su tijela neovisna o uključenim strankama i mogu biti sudovi.
2. Ako žalbeno tijelo iz stavka 1. nije pravosudno tijelo, razloge za svoje odluke daje u pisanom obliku. Njegove odluke podložne su preispitivanju nacionalnog suda.

Članak 19.

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice do 24. ožujka 2019. obavješćuju Komisiju o tim mjerama te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

Članak 20.

Izvješće

Komisija Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije do 24. ožujka 2023. podnosi izvješće o funkcioniranju i učinku ove Uredbe.

U tom se izvješću uzima u obzir napredak ostvaren u okviru Sektorskog odbora EU-a za socijalni dijalog u sektoru luka.

Članak 21.

Prijelazne mjere

1. Ova se Uredba ne primjenjuje na ugovore o pružanju lučkih usluga koji su sklopljeni prije 15. veljače 2017. koji su vremenski ograničeni.

2. Ugovori o pružanju lučkih usluga sklopljeni prije 15. veljače 2017. koji nisu vremenski ograničeni ili imaju slične učinke moraju se izmijeniti kako bi se uskladili s ovom Uredbom do 1. srpnja 2025.

Članak 22.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 24. ožujka 2019.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 15. veljače 2017.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednik

I. BORG
